

Monumentnummer*: 514601

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 25 augustus 2003
Kadaster deel/nr 82845/108

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Kampen Kampen Overijssel

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Kampen N 1108

Omschrijving**

Inleiding

Het ZIEKENHUIS 'Stichting Engelenberg' is in 1911-1916 gebouwd naar ontwerp van W. Kromhout (1864-1940) in opdracht van de gemeente Kampen. De opdracht kwam voort uit het legaat van C. Engelenberg, raadslid in Kampen en voormalig burgemeester van IJsselmuiden, overleden in 1910. Het ziekenhuis in Kampen is het enig overgeblevene van de drie die Kromhout tussen 1907 en 1916 in Nederland ontwierp, en die alle vanuit een functionalistisch uitgangspunt opgezet zijn. Bij de uitvoering werd Kromhout bijgestaan door de gemeente-architect Vidal de St. Germain. De bouwtrant is rationeel. De decoratieve entreepartij bevat Jugendstil-gerelateerde elementen; het beeldhouwwerk daaraan is van L.F. Bourgonjon. Rondom het ziekenhuis werden een tuin (Z) en een plantsoen (N) aangelegd door L.A. Springer; het plantsoen is later vervangen door een parkeerplaats. Het ziekenhuis speelde een rol in de historie van de geneeskunde door de ontwikkeling van de eerste kunstnier, die hier plaatsvond door dr. W.J. Kolff in de jaren '30 en '40 van de twintigste eeuw.

Omschrijving

Pand in twee bouwlagen op rechthoekige plattegrond onder met leien in maasdekking belegde, afgeknotte schilddaken. Op het dak aan de voorzijde kleine opgemetselde dakkapellen met tweeruits vensters; aan de achterzijde eenvoudige dakkapellen. De symmetrisch ingedeelde, langgerekte voorgevel heeft hoekrisalieten met door de dakgoot brekende topgeveltjes en in het midden een sterk risalerende entreepartij, waarvan de dakbedekking bestaat uit rode geglaazuurde vlakke pannen (volgens het bestek 'Nijmeegse pannen'). Achter deze middenpartij een hoog opgetrokken bouwdeel met een uurwerk en twee rechthoekige torentjes

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

(gecombineerde ventilatiekanalen en schoorstenen). Het middenrisaliet bevat een geheel zandstenen korfboogvormige portiek met bloemmotieven in reliëf, onder een luifel van glas en smeedijzer. Hierboven twee hardstenen pilonen met wapens. Boven de entreepartij centraal een groot rondboogvenster, geflankeerd door twee kleinere, allen met glas-in-lood, onder decoratieve zandstenen rondbogen; in de geveltop een tegeltableau waarin de naam van het ziekenhuis. De vleugels aan weerszijden van de entree bevatten op de eerste bouwlaag kruisvensters onder getoogde strek, op de verdieping H-vensters met tweeruits bovenlichten onder strek; alle vensters met een hardstenen lekdorpel en zandstenen aanzetstenen; in de zijrisalieten iets afwijkende vensters met dezelfde detaillering. Op de parterre lopen ter hoogte van de boven- en wisseldorpels zandstenen sierbanden. In de binnenhoeken van de zijrisalieten bevinden zich trappenhuizen met glas-in-lood vensters en een uitgemetselde verdieping. De achtergevel is eveneens overwegend symmetrisch opgebouwd, met in de sterk risalerende middenpartij op de verdieping een loggia achter gevelopeningen met rondbogen. Aan weerszijden van het risaliet op de begane grond een van oorsprong open veranda. In de zijrisalieten op de begane grond grote gevelopeningen onder rondbogen. De indeling van het INTERIEUR wordt gekenmerkt door op begane grond en verdieping een grote centrale hal met aan weerszijden een lange rechte gang. Aan beide zijden van de gangen kamers. In het middenrisaliet het hoofdtrappenhuis. Het interieur bevat nog een aantal oorspronkelijke details, waaronder granitvloeren met cirkelvormige motieven, marmeren traptreden en originele betegeling. In de centrale ruimte op de zolder is de kapconstructie zichtbaar.

Waardering

Ziekenhuis van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- vanwege de rol in de Kamper gezondheidszorg in de twintigste eeuw,
- als exponent van de geschiedenis van de gezondheidszorg en ziekenhuisbouw in Nederland,
- als één van de drie ziekenhuizen uit het oeuvre van de architect Kromhout en als enig bewaard gebleven ziekenhuis daarvan,
- vanwege de typologie als algemeen ziekenhuis, waarvan slechts weinige bewaard zijn gebleven,
- vanwege de hoge mate van gaafheid en oorspronkelijkheid van ex- en interieur,
- vanwege de beeldbepalende ligging in de omringende tuin op een markant punt in de stad,
- vanwege de ensemblewaarde in samenhang met onder meer het tegenoverliggende schoolgebouw.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Ziekenhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument